

TEDENSKE SLIKE

Naročnina za Avstro-Ogrsko: 1/4 leta K 2.50, 1/2 leta K 5.— celo leto K 10.—; za Nemčijo: 1/4 leta K 3.50, 1/2 leta K 7.— celo leto K 14.—; za ostalo inozemstvo. celo leto fr. 16.80. Za Ameriko letno 3.25 dolarjev. Naročnina za dijake in vojake celo letno 8 kron. Posamezne številke 22 vin.— Uredništvo in upravnništvo: Franciškanska ulica št. 10, I. nadstropje.

Štev. 8.

V LJUBLJANI, v sredo 30. septembra 1914.

Leto I.

Naši dragonci so v bitki pri Grodeku presenetili rusko baterijo, posekali topništvo in zaplenili topove.

Naš cesar pri ranjencih; skupni grobovi na bojišču; ranjenci v Ljubljani; podmorski čoln; črne čete iz Afrike na Francoškem; ujeti Rusi itd.

Alfonz Daudet:

Obleganje Berlina.

Z doktorjem V. sva hodila po Avenue des Champs-Élysées in ogledovala od granat preluknjane zidove ter od mitraljez razorani tlak. Tako sva študirala zgodovino obleganja Pariza.

Malo pred okroglim trgom de l'Etoile se je doktor ustavil in pokazal na eno izmed onih velikih vogalnih hiš, ki so toli bahavo postavljene okoli Arc de Triomphe.

„Ali vidite,“ mi je dejal, „ona štiri zaprta okna tam gori na balkonu? V prvih dneh meseca avgusta, onega strašnega meseca avgusta minolega leta,* ki je prineslo toliko gorja in opustošenja, so me poklicali tja, ker je nekoga zadela kap. Ondi je stanoval polkovnik Jouve, kirasir še iz prvega cesarstva, stara zmešana glava, ki si je, poln slave in patrijotizma, spočetka vojne najel to stanovanje z balkonom... Uganete li, zakaj? — Da bi mogel gledati z njega zmagovito povrnitev naših čet... Ubogi starec! Zvedel je o našem porazu pri Weissenburgu, baš ko je vstal od obeda. Ko je čital Napoleonovo ime na koncu poročila o izgubljeni bitki, ga je zadela kap.“

Našel sem bivšega kirasirja iztegnjenega v vsej njegovi dolžini po sobni preprogi, obraz krvavo zaripljen in top, kakor bi bil dobil po glavi udarec z batom. Kadar je stal, je moral biti zelo velik, zakaj še ležeč je bil velikan; imel je lep obraz, krasne zobe in bujne bele, kodaste lase; bil je osemdeset let star, a zdelo se je, da je jedva šestdeset. Poleg njega je klečala njegova unukinja, topeča se v solzah. Bila mu je prav zelo podobna. Ko sem ju videl skupaj, mi je bilo, kakor da gledam dve grški kolajni istega kova, le da je bila ena stara, preperela, druga pa svetla in čista, v polnem blesku svojega novega kova. Bolest tega otroka me je ganila. Bila je hči in unukinja vojaka; njen oče je bil v Mac Mahovem generalnem štabu. In pogled na starca, ki je ležal iztegnjen pred njo, jo je spomnil možnosti enakega, nič manje strašnega prizora. Pomiril sem jo, kolikor sem mogel, a v istini sem imel sam le malo nade. Mrtvoudnost je sezala po eni strani telesa, in v starosti osemdesetih let jo človek le iztežka preboli. Tri dni je ležal bolnik negiben in nezavesten. Medtem pa so prišle v Pariz vesti o bitki pri Reichshofenu. Vi veste, kako čudne so bile tiste vesti. Do večera smo verjeli vsi v veliko zmago: dvajset tisoč Prusov mrtvih, prestolonaslednik ujet... Ne vem, po kakšnem čudežu, po kakšnem magnetskem toku je došel odmev velikanske narodove radosti celo do onega gluhonemca; resnica je, da tistega večera, ko sem stopil k njegovi postelji, nisem našel več istega človeka. Oko mu je bilo jasno, jezik manje težak. Mogel se mi je nasmehljati in dvakrat je zajecjal: Zma — ga!“

„Da, polkovnik, velika zmaga!“

In ko sem mu pripovedoval nekatere posameznosti o lepem uspehu Mac Mahonovem, sem videl, kako se njegova lica oživljajo in kako se njegov obraz razjasnjuje. Ko pa sem odhajal, me je pričakovala njegova unukinja blede in ihtea ob vratih.

„Saj je vendar rešen!“ sem ji rekel ter prijel obe njeni roki. Ubogo dete pa si je komaj upalo, odgovoriti mi. Pravkar se je zvedel resnični izid bitke pri Reichshofenu: Mac Mahon na begu, vsa armada

uničena... Pobita sva se gledala. Ona je bila ne-utolažljiva, ko je mislila na očeta, in trepetal sem tudi jaz v mislih na starčka. Gotovo je bilo, da novega udarca ne prenese... A kaj naj storiva? Pustiva mu njegovo radost in njegove iluzije, ki so ga zopet priklicale v življenje! Toda potem morava lagati...

„Pa bodi! Lagati hočem!“ je dejalo pogumno dekle, si obrisalo solze in se vrnilo od veselja žareče v sobo k svojemu dedu.

Naloga je bila težka, ki jo je prevzela. Prve dni je šlo vse po sreči. Dobri starček je bil še topoglav in dal se je varati kakor otrok. S povračanjem zdravja pa so postajale njegove misli čistejše. Morala mu je poročati o kretanju armade ter si izmišljati vesti z bojišč. Strašno je bilo gledati lepega otroka, sklonjenega noč in dan preko zemljevida Nemčije, zatikajočega vanj male zastavice in trudečega se, kako bi si izmislil celo zmagoslavno vojno: Bazaine maršira proti Berlinu, Frossard je na Bavarskem, Mac Mahon ob Vzhodnjem morju. Vedno se je posvetovala z menoj, in pomagal sem ji, kolikor sem mogel. Toda pri tem izmišljenem prodiranju v Nemčijo nama je največ pomagal dedek sam. Saj je pod prvim cesarjem osvojil Nemčijo tolikrat! Vse je vedel že vnaprej povedati. „Zdaj bodo marširali tja, zdaj se zgodi to,“ in njegove napovedi so se uresničile vselej, tako da je bil ves ponosen nanje. Toda čeprav sva zavzela še toliko mest, čeprav sva dobila še toliko bitk, hodila mu nisva nikdar dovolj hitro. Bil je nenasitljiv, ta starček!... Vsak dan, kadar sem prišel, sem zvedel novo zmago.

„Doktor, zavzeli smo Mainz,“ mi je dejalo mlado dekle s trpkim usmevom in skozi duri sem slišal vesel glas, ki je klical: „Mi korakamo nevzdržno naprej!... V osmih dneh bomo v Berlinu.“

Takrat so bili Prusi le še osem dni od Pariza oddaljeni. Vprašala sva se najprej, ali bi ne bilo bolje, da ga spraviva na kmet. Toda če bi bil tam zunaj, bi mu položaj Francije izdal vse. Jaz pa sem vedel, da je še preslab, od svoje težke bolezni še preveč razrušen, da bi se mu smela povedati resnica. Prvega dne, ko je bil Pariz obkoljen, sem šel — tega se spominjam — zelo razburjen gori k njemu s tistim strahom v srcu, ki nam ga je povzročala resnica, da so pariška vrata zaprta, da divja okoli zidovja bitka in da je naše obmestje obenem naša meja.

Našel sem starčka ponosnega in radostnega, sedečega na postelji.

„No,“ je dejal, „obleganje se je torej začelo!“

Prepal sem ga pogledal. „Kako, polkovnik, vi to že veste?“

Njegova unukinja pa se je obrnila k meni: „Da, da, gospod doktor, to je velika novica: obleganje Berlina se je začelo.“

Dejala je to z resnim, mirnim obrazom ter šivala dalje... Kako bi bil dvomil o tem? Topov s forov ni mogel slišati; nesrečnega, mračnega, razburkanega Pariza ni mogel slišati. Kar je gledal s svoje postelje, je bil vogal Arc de Triomphe, in okoli sebe po sobi staro šaro iz dobe prvega cesarstva... vse zelo primerno, da je utrjalo njegove iluzije: slike maršalov, bojne prizore, kralja rimskega v otroški oblekici, potem velike, s trofejami okrašene podstavke, obložene s cesarskimi relikvijami, medaljami in broncami, miniaturne sličice iste dame z različnimi frizurami in v različnih oblekah... To ozračje zmag in osvojitvev je bilo vzrok, še bolj kakor vse ono, kar sva mu mogla napovedati midva o obleganju Berlina.

(Konca prih.)

* Leta 1870. Opomba ured.

Špijoni.

Špijon! Vohun! — Večkrat se je v poslednji dobi izgovorila in zapisala ta beseda. Vselej pa z jezo, zaničevanjem in sovraštvom. Nekateri si predstavljajo špijone le v različnih maskah, preoblečene v ženske, v razne uniforme, v dimnikarje, pismonoše, sluge ali kako drugače. Ti špijoni stikajo in vohunijo po državi, uničujejo mostove, železnice, fotografirajo utrdbe, zažigajo skladišča in celo smodnišnice. Nekateri mečejo bombe, streljajo na državnike in generale ter zastrupljajo vodnjake in vodovode. Ni se čuditi, ako razjarjena množica zasačenega špijona na mestu pobije ali obesi, namesto da bi ga — kar bi bilo koristneje — izročila policiji.

Sovraštvo proti špijonom je torej opravičeno in vsako sredstvo, s katerim se sovražna špijonaža uničuje, je razumljivo in opravičljivo. Toda istina je, da hočejo vsi špijoni koristiti svoji domovini. Sredstva, s katerimi služijo svoji domovini, so seveda zaničljiva. Vobče moremo razločevati vendar dvoje vrst špijonov: nesebične in sebične.

Nesebičen špijon ne more biti noben zločinec in nikaka propalica. Tak špijon ne počne zlodejstev, nego izkuša — v miru in v vojni — le na skriten način zvedeti važne državne in vojaške tajnosti, da jih sporoči svoji domovini. K takim špijonom spadajo razni elementi: možje in dame, civilisti in vojaki, sluge, frizerji, agenti in celo umetniki! Izpostavljajo se, dasi niso vojaki, včasih še večji nevarnosti, kakor vojaki v sredi vojnega trušča. Špijonaža pa jim je šport, ki jih zabava, prijetno razburja in jim donaša zadovoljstvo samih s seboj. Nevaren je njihov posel bolj kot dirkanje z avtomobilom, letanje z aeroplanom ali lov na divjega merjasca. Toda zanje je špijonaža najzanimivejši, najlepši šport, — njim je ta posel ideal življenja. Da, idealisti so ti špijoni, saj vohunijo brezplačno, in špijonaža jim je le „Plaisir pour la patrie“ in posebna zabava, igra z lastnim življenjem, s svojo svobodo. Med vislicami, krogami in ječami plešejo ter so v neprestani nevarnosti, da jih zapro, pobijejo, postrele, linčajo ali obesijo. Nobeno noč ne vedo, ali dožive še kako jutro in nikdar se ne zbude, ne da bi se morali bati, da je zanje napočil zadnji dan življenja.

Toda vzlic tej zavesti ne opuste špijoniranja, ker strast jih ne izpusti več iz svojih kremľjev. Baš zavest, da vise vedno med življenjem in smrtjo, jih veseli in podžiga. Špijon je torej svoje vrste junak, ker za špijonažo je treba silne odločnosti, jeklenih živcev, neustrašenosti, velikanske prebrisanosti in nečuvne spretnosti. Špijon se zna vtihotapiti med diplomate, poslane, najvišje uradnike in celo med častnike; špijonke morajo znati omrežiti najplivnejše žene in može v državi ter se vkrasti v njihovo zaupanje. Zlorabljeni morajo ljubizen in pošteno odkritosrčnost, izmamiti najsvetejše tajnosti, brskati za pismi in brzojavkami ter imeti ušesa in oči odprta noč in dan. Za tak posel ni vsakdo, in treba je posebnega daru tudi za take lopovščine, kakoršne zahteva špijonaža. A tudi sposobnosti, skočiti v vodo, skozi okno, iz vročine na najhujši mraz, ni ma vsakdo, a špijonaža in ž njo združena nevarnost jo zahteva pač mnogokrat. Špijon mora bresti skozi močvirje, bežati skozi deževanje krogel in, če treba, mora molče stati pred cevmi 12 infanteristov, ki streljajo nanj kot na izmeček človeštva.

Špijon ima sovražnike povsod in vsak hip, a ne vidi jih, kakor jih more videti ali vsaj slutiti vojak na vojni. Lovci je in divjačina obenem, a sam sredi sovražne dežele, kjer ga zasleduje vse in vsakdo. Največji uspeh mu ne donese nobene slave, ker njegovo ime ostane večno neznano. Žrtvuje se brez plačila in brez pohvale.

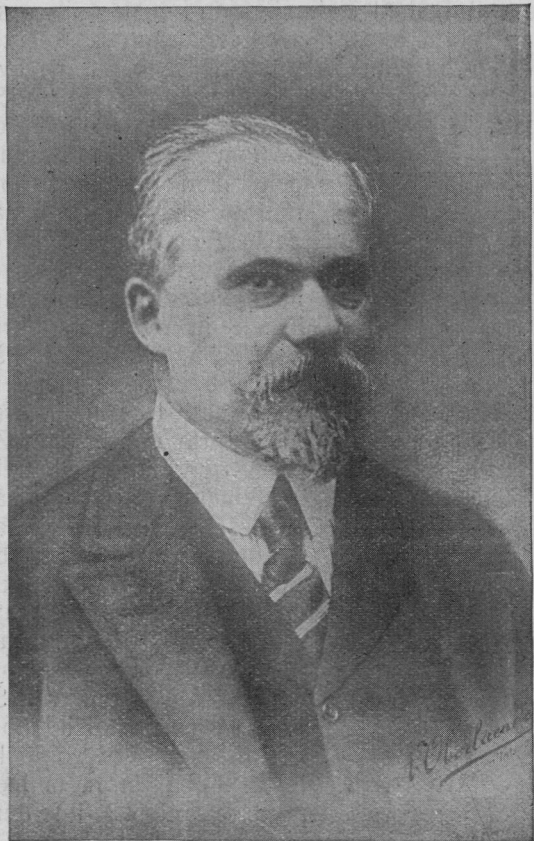
Drugačni so plačani špijoni, ki delujejo le za zaslužek ter izsiljujejo od svojih gospodarjev tem večje plačilo, čim manje store. Ti špijoni se rekrutirajo iz socialnih bankrotterjev, iz moralnih propalic in temnih eksistenc najgrše preteklosti. Ti izgublenci so sposobni najnižjih zločinov, in škoda je vrvi, s katero jih obesijo in škoda krogel, ki jih ubije.

A niti ti špijoni niso najnižji, najslabši. Saj delujejo tudi ti na korist svoje in na škodo tuje države.

Najpodlejši so špijoni, ki se dajo kupiti, da izdajajo lastno domovino tuji državi, izdajajo tajnosti domovinske armade in mornarice sovražnikom.

Karel knez Schwarzenberški, grajščak, milijonar, zaveden Čeh, umrl na južnem bojišču.

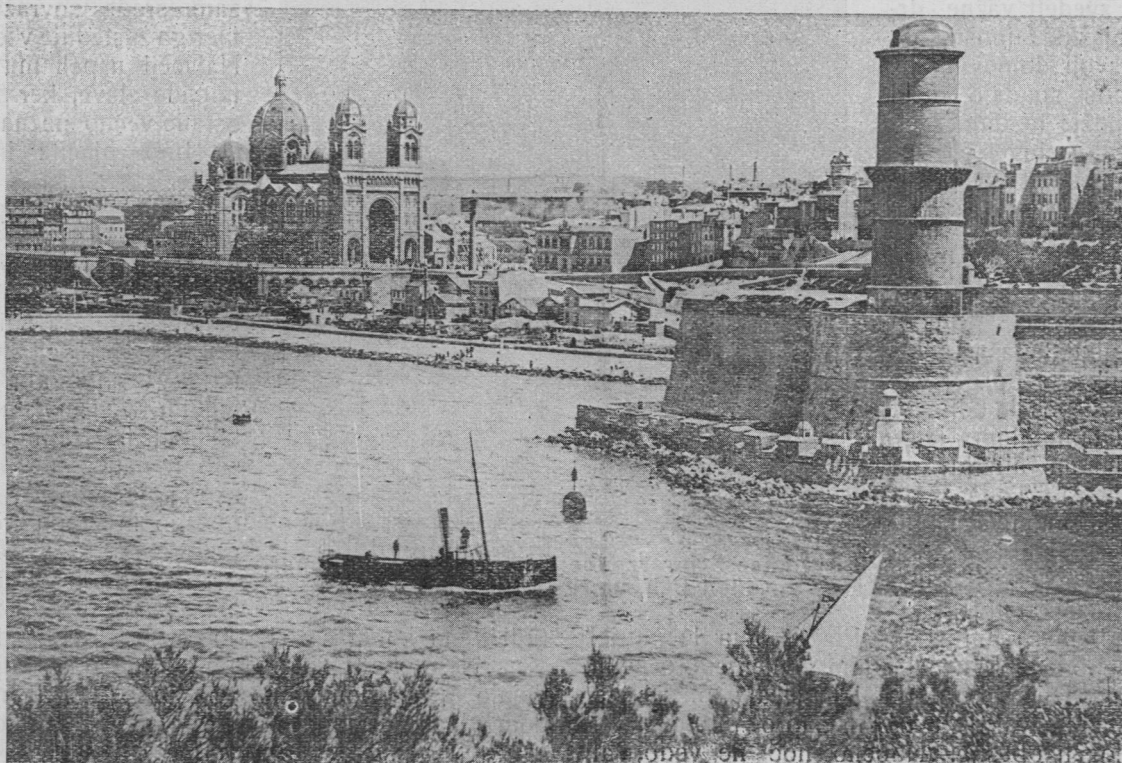
Poincaré, predsednik francoske republike, ki se je s svojo vlado preselil iz Pariza v Bordo.

Vojna, smotka in tobak.

Zagrizeni sovražniki tobaka in dima razgrajajo zdaj proti plemenitim darovalkam in darovalcem tobaka, smotk in cigaret zdravim, ranjenim in bolnim vojakom. Ti zabavljači govore o tobaku kakor slepec o slikah. Tobak ima poživlajoč in pomirjujoč vpliv na človeka ter povzroča utrujenim živcem olajšanje in novo prožnost. Seveda mora biti človek tobaka vaje ter ne sme pri pušenju pretiravati. Tobačni dim zamori tudi razne škodljive bakterije, ki se zbirajo po ustih med zobmi; čeprav škoduje tobak zunanji belini zob, zatara vendar marsikatere klince ustnih bolezni. Malarijo povzročajoče praživalice zaduši — kakor so dokazali poizkusi — že en sam tobačni dim; kolera-bacili se uničijo, če zaidejo vsaj za pet minut v slino, ki je obdana s tobačnim dimom; sploh je tobakarjeva slina desinfekčna (razkuževalna). Dokazovanje, da imajo tobakarji večkrat uneta usta, unet jezik in večer katar v sopilih, je resnično le v slučajih pretiravanja. Vse pretirano škoduje, ne le tobak. Naši vojaki na vojni so seveda izpostavljeni raznim nevarnostim okužitve, zato more tobak vplivati le profilaktično, obrambno proti bacilom in bakterijam. Vojak se more hudo prehladiti in je izpostavljen opasnosti, da dobi vnetje pljuč. A tudi bacil pljučnega vnetja pogine v omamljajočem in morilnem tobačnem dimu. Zato: Vojakom in ranjencem tobaka! Vsak trud, napor in celo vsako bolečino prenaša tobakar lažje, če ima med zobmi malo pipo tobaka, dobro smotko ali fino cigareto.

Sodba o sovražnikih.

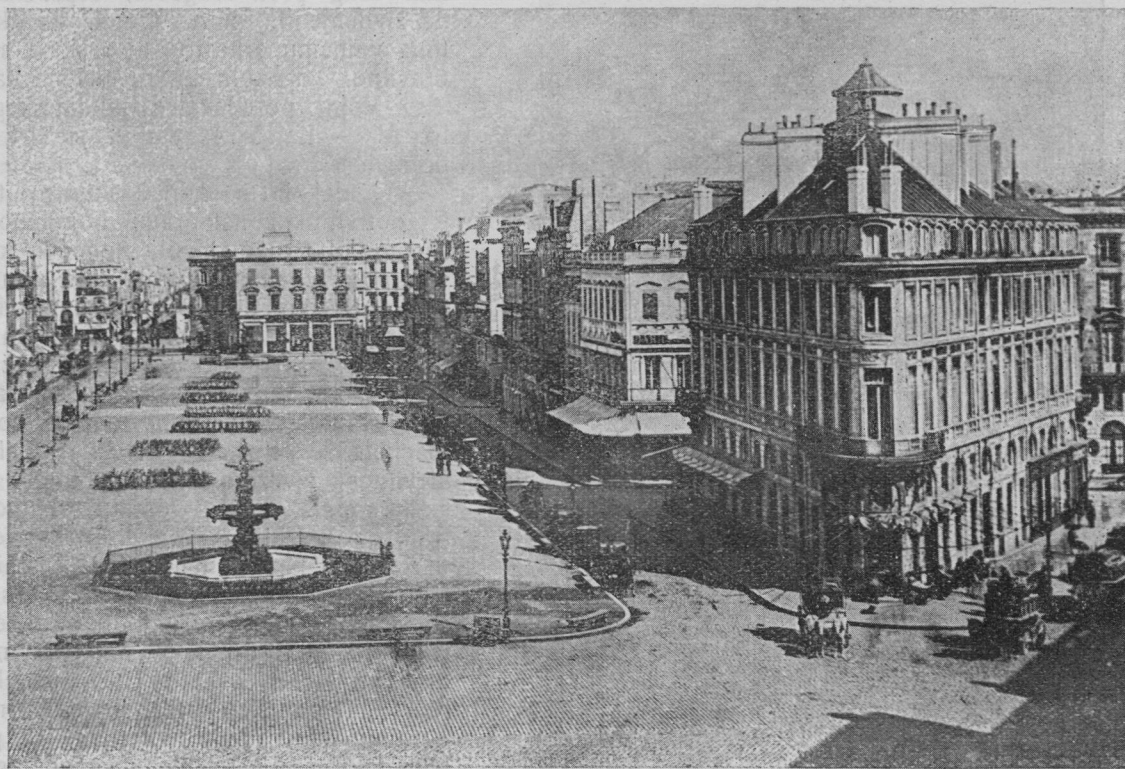
Angleški tednik „Economist“ piše: Vprašujemo se, zakaj poročajo v vojni dobi naši časnikarji skoro izključno le o grozovitostih, mesto da bi pisali o vi-težki strani modernega bojevanja. V prvih dneh vojne

Pogled na francosko trdnjavsko luko Marseille: Na levi katedrala, na desni utrdba Sv. Ivana. Tu so izkrcali črne vojske iz Afrike in Avstralije.

so poizkušali naslikati Nemce kot bojazljive klateže, ki — kakor južnoafrikanski Buri — ne znajo streljati in trepetajo pred sabljo in bajonetom; izkušali so dovedati, da imajo Nemci nesposobno vojsko, da zaostaja njeno topništvo daleč za francosko ter da je njihov trenoli zanikarn, da je moštvo povsem izstradano. Tipizirali so se vsi ponesrečili. Logika dogodkov in pričanje ranjenec, ki so se vrnili, dokazuje, da Nemci v Francijo strahotno naglo prodirajo, da se bore z vražjim pogumom in da so drli že mnogokrat v skoraj gotovo smrt s takim fizičnim pogumom in junaštvom, ki bi bil vreden naših izbranih čet... Pač malo zdrave pameti kažejo tisti posestniki naših listov, ki mislijo, da koristijo našim četam, ako pripisujejo sovražniku pomanjkanje poguma in organizacije.

Kar velja za Nemce, pa velja seveda za vse naše sovražnike. Zaničevati in poniževati sovraga se pravi zmanjšati zasluge lastne armade.

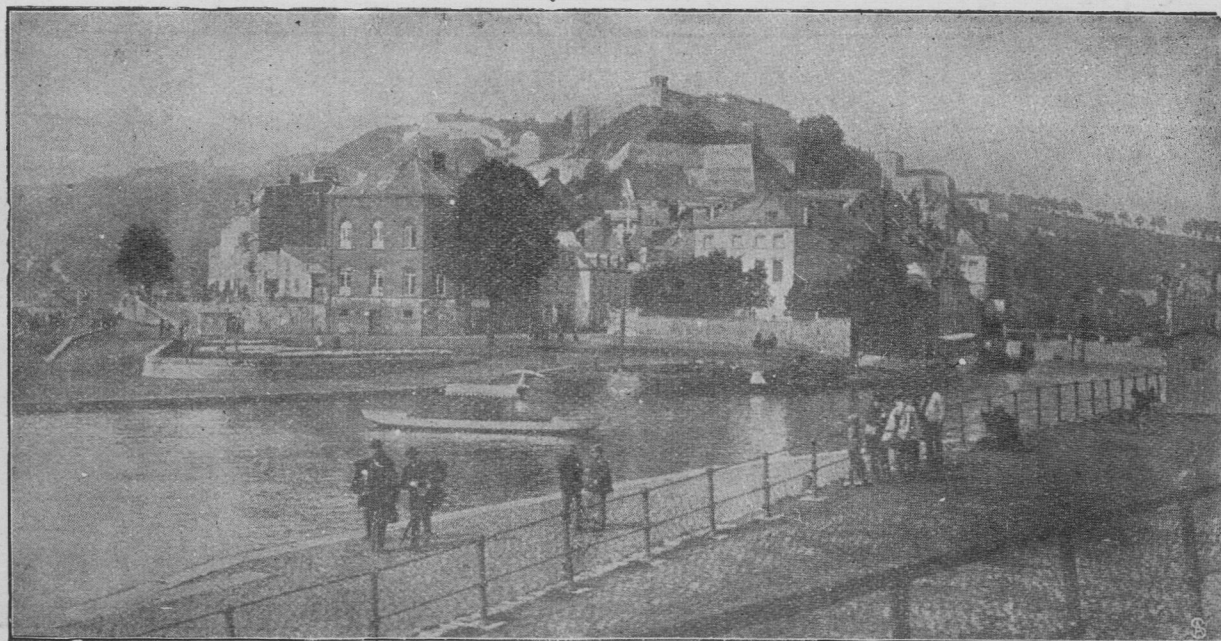

Sedež francoske vlade v Bordeauxu, kamor se je preselilo za predsednikom Poincarejem tudi francosko ministrstvo.

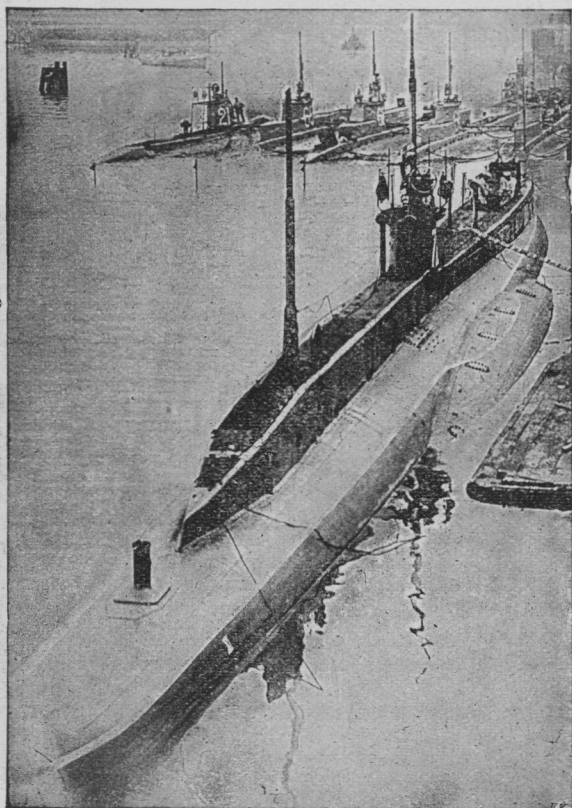
Ruska armada.

Vsi, tudi slovanski, listi sodijo o ruskih kozakih jako slabo. Slava donskih kozakov je otemnela. Tudi sovražnik pa mora pravično soditi o ruski pehoti, artileriji in drugih oddelkih, priznati vrline in grajati nedostatke.

Dunajski „Reichsposti“ je pisal vojni poročevalec: „Vedno bolj smo prepričani, da se vojskuje redna ruska armada — izvzemši kozake — po pravilih

Mesto Lille s trdnjavo, zavzeto po hudih bojih od nemške armade.

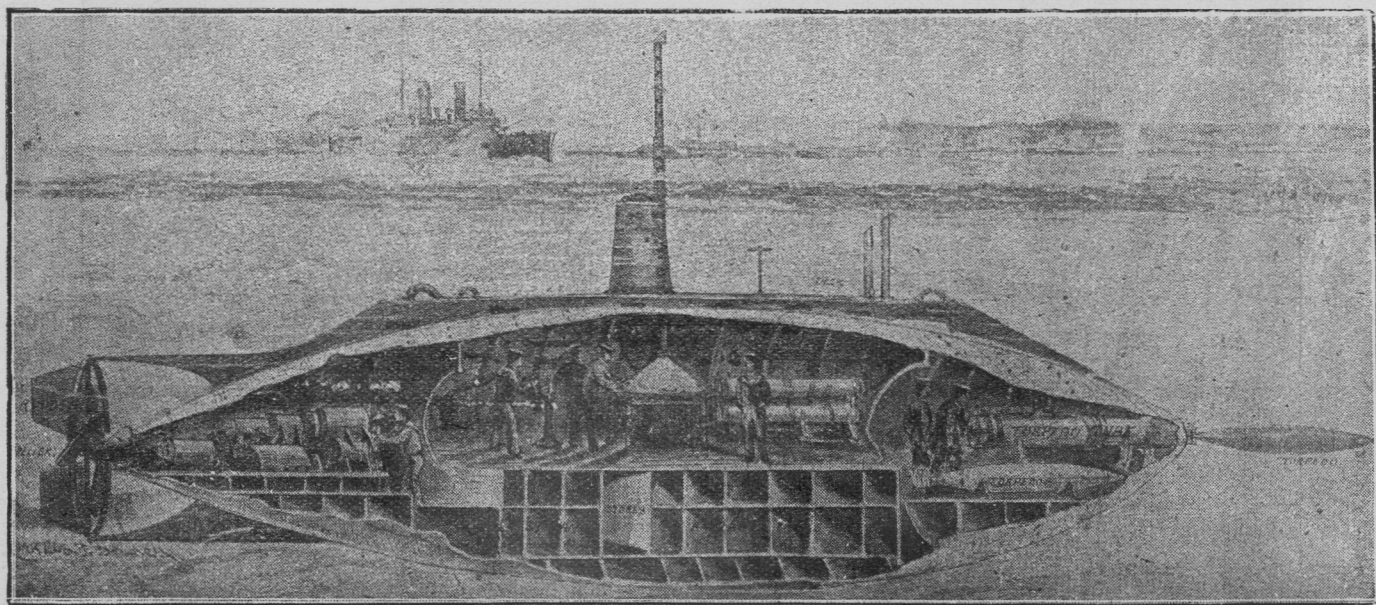
Angleški podmorski čoln, največji na svetu, iznajdba inženjera Thorneta Nordenfeldta. Čoln je okoli 3,5 m širok, 12,5 m dolg in do 3 m globok; ima dvojne vrste strojev za petrolej in za plin za plovbo v vodi; potaplja se z akumulatorji in elektromotorji; pod vodo more plavati tri ure s hitrostjo 9,2 vozla ter nad vodo s hitrostjo 12,1 vozla in strelja iz sebe torpede.

dostojnosti in poštenosti ter se s tem jako ugodno odlikuje od Francozov in Belgijcev. O pogumnosti ruskih čet ni mogoče dvomiti — že davno jo je priznala vojna zgodovina in lehkomiselno razširjevane trditve tega dejstva ne morejo izpremeniti; viteštvo ruske armade vzbuja spoštovanje, ki ga goje vsi pravi bojev-

niki drug proti drugemu, čeprav se bore med seboj na življenje in smrt. Odkar kozaki ne določajo več tona vojnemu orkestru, se vrši na severovzhodu vojna pravilno. To naglašam resnici na čast.

Vojni poročevalec madjarskega dnevnika „Vilago“ — Lajoš Magyar pa je 7. t. m. poslal sledeče poročilo:

„Zdaj, ko se odpočivamo po trdih, težkih bojih, je potrebno konstatirati: bojujemo se s pomlajeno Rusijo. Ker smo dovolj močni in ker poznamo čudovito pripravljenost k boju naše armade, smatramo za svojo viteško dolžnost priznati, da je ruska vojska zelo napredovala. S francoskimi milijardami niso ntrpali brezkoristno te brezmejne države: reorganizacija vojske napreduje naglo. Res je, da ta reorganizacija še ni enotna, a v prvih, zdaj se bojujočih ruskih formacijah se je znatno dvignila. Tehnično oboroženje, številnost, izvežbanost in spretnost v merjenju pri ruskem topništvu so prvovrstni. Njihova pehota je vztrajna in dovolj izvežbana, dasi nedostaja tu in tam moštvu inteligence ter je tudi častništvo neizobraženo. Čim dalje bolj postaja jasno, da so Rusi mobilizirali že v maju in sicer v najbolj oddaljenih okrajih: na Kavkazu, v Sibiriji in na kitajskih mejah, odkoder so dovažali vojsko h gališki meji. Streljiva imajo Rusi toliko, da ga celo brez povoda tratijo in ker imajo ogromno človeškega materiala, ga prav nič ne štedijo. Njih taktika je: kolikor možno dolgo bojevati se iz kritih pozicij. Izogibajo se naskokom in rajši streljajo iz skrivališča in gozda, nego bi se spuščali v odprto borbo. Granate in šrapneli, napolnjeni z ilovico in peskom, ki so igrali še v rusko-japonski vojni toliko vlogo, so danes že v kraljestvu pravljic. Obleka (uniforma), orožje, čevlji, sedla so, kar je možno opaziti na ujetnikih in ranjencih, solidna ter prenašajo največje štrapece maršev. Zato pa sigurnost streljanja in disciplina pri streljanju pehote ne moreta prenesti ostreje kritike. Vojaška disciplina se vzdržuje z drakoničnimi sredstvi. Častniki so, kakor omenjeno, deloma omikani, elegantni in dobro odgojeni, deloma pa grobi in brezsrčni. O delovanju intendantur (ki imajo skrbeti za prehrano armade) si doslej še nisem napravil

Podmorski čoln. Nemški torpedni čoln „U 9“ je uničil te dni sam 3 velike angleške križarice. Spredaj (na desnt) torpedo pripravljen, zgoraj moli nad morskno gladino cev „oko“ čolna.

jasne slike. Vem, da so se med Vislo in Bugom povsem izčrpale in obtičale. V vzhodnji Galiciji so se mogli Rusi okoristiti z dobro letino, kar jim je izdatno pomoglo, da so imeli v preskrbljevanju živil najlepši red. Poljskim in židovskim vojakom pa niti ob takih razmerah ni prijetno v ruskih vrstah ter so vesel, če jih zajamemo. O pozvedovalni službi Rusov sem mogel večkrat konstatirati, da je dobra. Vsa ruska vojska dela vtisk, da je odšla na vojno že sredi vršče se reorganizacije. Temeljno načelo našega, avstrijskega vojnega poveljništva je: dosežati uspehe s čim najmanjšimi žrtvami. Rusi pa se ne strajajo nikakršnih žrtev in zato zapravljajo celo s svojimi ljudmi.“

Prinašamo to objektivno sodbo nemškega in madjarskega cenzuriranega lista, ker se ta sodba popolnoma strinja s sodbo naših ranjencev, ki pravijo: rusko topništvo je vobče izvrstno, zlasti kadar pozna teren, ruska pehota je navadno vztrajna, a strelja prav slabo, ker meri previsoko, a ruski kozaki imajo pogum napadati le ponoči, odkritega boja pa se boje in beže, čim se pokaže naša puška.

Streljivo v vojni.

Vojak brez streljiva je postal za boj neraben in je izročen sovražniku na milost in nemilost. Bajonet mu ne koristi, ako sovražnik še strelja iz daljave in

se ne približa „na nož“. Zato je v bitki najvažnejše da imajo čete vedno dovolj patron in da jih ne trosijo brez vzroka. Pešci in konjeniki nosijo patrone s seboj ter vozijo v železnih vozeh streljivo za njimi. Topništvo vozi municijo seveda zmeraj s seboj ter jo dovažajo še cele kolone vozov, ker današnji brzostrelni topovi porabijo ogromno streljiva. Velika skrb poveljnikov je torej urediti dovažanje streljiva, ker brez njega je boj izgubljen. Pešec nosi patrone v patronskih usnjatih tobolcih okoli pasu, v telečnjaku, v vreči za kruh in še po vseh žepih. Municijo v večjih množinah pa vozi vojni trn. Pred bojem se trenski vozovi izpraznijo, ter razdele patrone med vojake, ki si napolnijo vse žepe in tobolce. Potem korakajo vojaške čete dalje, dokler se ne začne obstreljevanje sovražnika. Ako se morajo

Zaplenjeni francoski topovi v Strassburgu.

Kako prehranijo armado: Tren, ki vozi živež in druge vojne potrebščine ter žene cele črede klavne živine za vojaštvom.

Ruski ujetniki v Ostrogonu na Ogrskem po prihodu iz Galicije.

čete ustaviti in naskoke odbijati, nakupičijo si vojaki patrone okoli sebe, da jih imajo takoj pri rokah. Vedno se izkušajo vojaki zavarovati s tem, da si izkopljejo jarko, v katerih leže in streljajo kolikor možno globoko skriti. Iz jarkov se dvigajo le glave in leva roka; zato pa so tudi vojaki največkrat ranjeni v glavo ali v levico. Kadar se vrste pomikajo naprej, puščajo patrone v jarkih, sledečim vrstam, same pa si pomagajo s patronami po žepih dotlej, da jim nasujejo novih kupov po novih jarkih. Vojaki pomagajo drug drugemu ter si med bojem neprestano razdeljuje streljivo. Vsaka kompanija ima svoj munijski voz, ki mora priti čim bližje bojujočim se vrstam. Voz se

mora seveda skriti, če je le mogoče, a večkrat pa ostane nezakrit ter so trenski vojaki včasih izpostavljeni streljanju sovražnikovemu. Za kompanijskimi muni-

cijskimi vozovi sledijo cele kolone vozov s streljivom, tako da je vojaštvo vedno preskrbljeno.

Silne množine streljiva porabijo strojne puške, ki podpirajo pešce. Ti stroji streljajo sicer le kratko dobo in le v odločilnem trenutku, a izstrele v minuti do 500 patron. Da porabijo topovi cele skladišnice krogel, je razumljivo. Konjeniki streljajo le, kadar imajo boj peš. V hipu silne nervoznosti se potroši brez koristi ogromno patron, ako se ne posreči častnikom, da pomirijo množice.

Iz vojne kirurgije.

Generalni zdravnik dr. Kraske poroča o svojih opazovanjih na bojiščih:

Največ je vojakov, ki so ranjeni s streli pušk ter se rane naših in sovražnikovih ne razlikujejo mnogo. Na zahodnih naših mejah sovražniki ne rabijo dum-

Maroška in alžirska vojska gre na pomoč Franciji. Izkrkana je bila v Marseillu.

dumskih krogel; ako so se pojavile na severnih bojiščih, potem se je moglo to zgoditi le pod angleškim vplivom. Največkrat so zadeti vojaki v razdaljenosti 400—600 m. Roke in noge ranjencev kažejo le lahke rane brez raztrganja, a tudi rane po ostalem telesu so večinoma lahke. Zopet se kaže, da se mnoge rane skozi prsi zelo naglo zdravijo in povzročajo le kašljanje krvi. Tudi prestreljena čreva se dajo prosto zašiti. Najbolj nevarni so streli v glavo. Navadno zadene strel levo stran glave, ker ima vsak vojak med streljanjem glavo nagnjeno na levo. Rane so smrtonosne le, če krogla eksplodira; potem včasih ranjencu leva stran telesa otrpne in ranjenec izgubi govorico. Nevarnejši so seveda streli iz bližine, zlasti če zadenejo kosti. Včasih so kosti razstreljene. V takih slučajih je amputacija neizogibna, a ni smrtonosna. Najgrše rane povzročajo šrapneli, ki eksplodirajo. 60—80 odstotkov vseh ran imajo bojovníki na rokah in nogah. Prestreljen jezik ozdravi naglo; tudi prestreljena pljuča se zacelijo kmalo, le ranjenje hrbtenice je večkrat zelo opasno za življenje. Streli v trebuh se morejo ozdraviti, ako se izvrši operacija kmalu po strelu. Zato je nagla saniteta blagoslov za vsako armado.

Naše slike.

Knez Karel Schwarzenberški. Na južnem bojišču je umrl za grižo vrl slovanski vojak, knez Karel

Nj. Veličanstvo cesar Franc Jožef je obiskal dne 22. t. m. v bolnišnici na Dunaju ranjence; z vsakim se je razgovarjal o bojih in ga povpraševal o osebnih razmerah.

glasil češčino za edino veljavni uradni jezik na svojih grajščinah, so ga nemški listi grajali. Toda mladi knez je zahteval: „Kdor hoče pri meni služiti, mora pisati in govoriti moj materinski jezik! Kdor noče, sme oditi.“ Zdaj pa je knez Karel kot avstrijski vojak na južnem bojišču zbolel in v zlic trudu vojaških zdravnikov nagloma umrl. Čast njegovemu spominu!

Prvi francoski topovi v Strassburgu. Ti trije topovi so bili prvi plen nemške vojske v bojih s Francozi, Nemci so šli ponje na strasburški kolodvor z godbo, guverner pa je imel na množico patrijotičen govor. Potem so odpeljali topove na velik trg, kjer so občinstvu razstavljeni. Medtem so zaplenili Nemci Francozom že par sto topov, ki so razstavljeni v Berlinu in po raznih nemških mestih.

200.000 zamorcev v Franciji. Listu „Rhein. Westf. Ztg.“ se poroča: Ne morete se zunaj Francije predstavljati, koliko afriških divjakov zdaj vlačijo na Francosko. Od Alžira, Tunisa in Maroka do Rta dobrega upanja ne bo kmalu rodu, ki je pod francosko, angleško ali belgijsko vlado, da bi ne bil oddal Franciji vojakov. Očividno postopajo sovražniki Nemčije po načelu lastnikov velikih trgovskih hiš: množina naj prinese uspeh! Do 200.000 črnih „vojakov“ s karavanami kamel in mežgov stoji že zdaj na francoskih tleh.

Podmorski čolni. Angleško brodogradje je zadel hud udarec: nemški podmorski čolni so blizu nizozemske obale v par minutah potopili tri velike angleške križarice, „Aboukir“, „Hogue“ in „Cressy“. Na vsaki križarici je bilo po 755 angleških mornarjev, torej na vseh treh 2265 mož. Rešili so le par sto mož. Doslej so izgubili Angleži že štiri oklopne križarice (med temi „Warrior“ v Sredozemskem morju), sedem križaric, tri rušilce, en torpedni čoln in dva podmorska čolna. Čeprav ima Anglija trikrat več podmorskih čolnov kot Nemčija, ima nemško brodogradje doslej vse uspehe na

Nadvojvoda Franc Salvator, generalni-inšpektor naprav Rdečega križa in grof Rudolf Traun, komisar avstrijskega pomožnega zdravstvenega društva.

Schwarzenberški, eden izmed najbogatejših avstrijskih veleposestnikov. Šele lani v jeseni je nastopil po svojem očetu ogromno dedščino na Češkem. Bil je potomec zmagalca Napoleonovega pri Leipzigu, a se je čutil predvsem in vseskozi češkega plemiča. Ko je pro-

General Žilinskij, varšavski gubernator in poveljnik ruske armade na Ruskem-Poljskem.

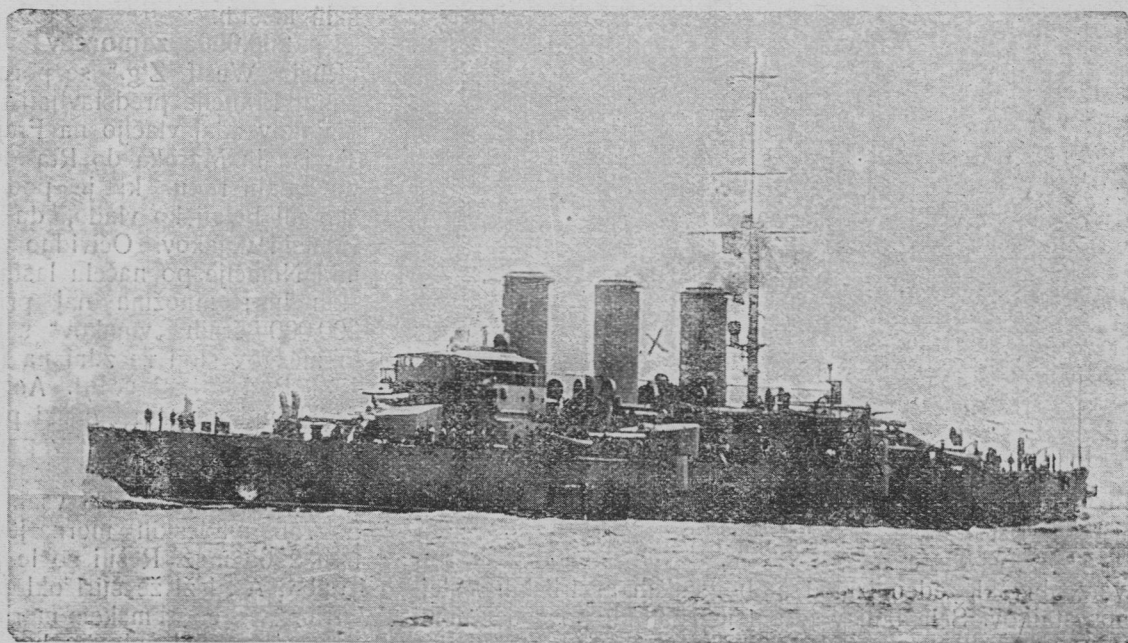

General Miščenko, poveljnik kozakov moskovskega okrožja.

morju. Le pri Helgolandu so zmagali Angleži, sicer še nikjer. Podmorski čolni so kakor aeroplani francoska iznajdba. Imajo ali obliko smotke, ki plava ves čas pod morsko gladino, ali pa obliko torpednega čolna, ki plava po morju in se skriva pod vodo le v bližini sovražnega brodovja. Prvi tip je starejši in za moštvo nerodnejši, nevarnejši. Oba tipa streljata torpede, ki se razpočijo, ko zadenejo sovražno ladjo ter jo potope. Nobena še toli močna oklopnica ni varna pred torpedom, ker vsaka se potopi. Podmorski čoln ima le po 20 mož posadke. Iz poveljniške kajute moli kot kak dimnik 8—12 m visoka cev, ki se imenuje „oko“ podmorskega čolna. To cev lahko skrajšajo ali podaljšajo. Če plove čoln pod vodo, skrajša cev oz. jo popolnoma vpotegne, da ne zadene ž njo ob kako ladjo, ki plove na površju morja. Kadar hoče opazovati sovražne ladje, plava le 4—6 m pod morsko gladino, iztegne cev tako, da moli 4 do 6 m nad morjem. „Oko“ podmorskega čolna je zelo dober daljnogled, s katerim more poveljnik na vse strani opazovati. Poveljnik sedi pri mizi v čolnu pod morjem in vidi na mizi pred sabo natanko, kaj se godi na površini morja. „Oko“ je tako izpopolnjeno, da more poveljnik videti vse po 4—5 krat povečano ter da lahko

opazuje tudi podrobnosti. Če zagleda kje sovražno ladjo, izračuna oddaljenost in s pomočjo kompasa razdaljo in smer, se ji približa na gotovo bližino, izstrelji proti njej torpedo in odplove bliskovito stran. Sovražne ladje ne morejo podmorskega čolna lahko opaziti, ker moli nad površino le njegovo „oko“ in je ta cev tako majhna, da se na daljavo niti ne more opaziti. Torpedo je 5—6 m dolga po $\frac{1}{2}$ m debela krogla, ki je napolnjena z razstrelili. Oblika njegova je smotkina, t. j. podolgovat, na obeh koncih priostren cilinder. Navadno je iz bron. V torpedu je kotel s stisnjenim zrakom 100 atmosfer, za kotlom pa stroj, ki goni dvoje propelerjev (vijakov). Izstreljeni torpedo se zadene v ladjo s sprednjo ostro konico, ki ima vžigalen aparat. Torpede izstreljuje poseben top v čolnu. Učinek je vedno strašen. Torpedi novega modela z razgrejevalniki, ki jim daje brzino 40 vozlov na uro, morejo zadeti svoj cilj celo že na daljavo 4000 m. Stanejo pa od 15 do 20.000 kron vsak. Za potopitev angleških križark „Aboukir“, „Cressy“ in „Hogue“ je podmorski čoln „U 9“ lansiral tri torpede v skupni vrednosti 50—70.000 kron, dočim so bile potopljene tri angleške križarke vredne najmanj 100 milijonov.

Spominjajte se „Rdečega križa“!

Angleška velika oklopna križarica, „Warrior“, ki je v Jadranskem morju zadela na podmorsko mino in se potopila. To je največja ladja (13.700 ton), ki so jo dozdaj izgubili Angleži.

Minoli teden.

Uspešni, slavni lov nemške križarice „Emden“ za angleškimi parniki po indijskih vodah ter strašni uspeh nemškega podmorskega čolna

„U 9“ v Severnem morju, velikanski boji med rekama Aisne in Marne na

Francoskem ter zmagovito prodiranje naše vojske v Srbijo do Krupnja so najvažnejši dogodki minolega

tedna. Nemški general Hindenburg je porazil Ruse dvakrat zapored in očistil Vzhodno Prusijo sovražnikov. Zdaj prodira Hindenburg na Varšavo. — Dne 18.

t. m. so zavzeli Rusi gališko trdnjavo Sieniewa, severno-zahodno Przemysla. Trdnjavo je branilo

troje bataljonov, troje baterij in nekaj kavalarije. Rusi so imeli cela dva kora in težke topove. Naši so se branili junaško tri dni, nato so podrli most in odšli iz gorečega mesta. — Dne 19. t. m. je francosko brodovje obstreljevalo mali dalmatinski otok Pelagozo blizu Visa; nato je streljalo Vis; že prej so streljali utrdbe v kotorskem zalivu. Škoda je malenkostna. — Dne 22. t. m. je potopil nemški podmorski čoln

„U 9“ ob holandski obali s torpedi 3 angleške križarke. Minoli teden so naše čete vdrle ob reki Zadar v Srbijo ter po hudih, tri dni trajajočih bojih zasedli Krupanj ter gore Jagodino, Biljeg in Črni vrh. Nekaj srbskih in črnogorskih tolp je

Srbski vojni tabor nasproti Višegradu onstran bosanske meje.

vdrlo na bosanska tla, kjer jih preganjajo naše čete. Generala Martinović in Vukotić sta združila črnogorske čete pri Foči, a bila vržena nazaj preko meje. — Odpor Srbov in Črnogorcev je zlomljen; naše čete prodirajo na Valjevo. — V Galiciji so zavzele naše vojske po izdatnem počitku izvrstne postojanke. Rusi jih več dni niso napadali. V petek se je začelo novo streljanje ruskih težkih topov, a brez uspeha. — Med Pari-

zom in Verdunom se vrše že od 10. t. m. mnogi boji, ki tvorijo skupaj največjo in najdaljšo bitko svetovne zgodovine. Najhujši boji so okoli Rheimsa in okoli trdnjave Verdun, ki je obdana s celim vencem utrdb. Francozi se bore z obupno strastjo, a Nemci so močnejši. Desno nemško krilo (general Kluck) so izkušali Francozi obkoliti, a brez uspeha. Nemci, ki so se morali prvotno umakniti, zopet prodirajo naprej. Na vsaki strani je padlo že 100.000 mrtvih in ranjenih. — 24. t. m. pop ob 2. so francoske ladje obstreljevale Mali Lošinj, a

Zaplenjeni vojni material po neuspešnem srbskem upadu v slavonsko Mitrovico, kjer je bilo 4000 Srbov zajetih.

napravile le malo škode. — Japonci bombardirajo Kia u čau in Tsiugtau, da ju vzamejo Nemcem.

Razne vesti.

Vojsko brez zastav. Polki vseh držav imajo svoje zastave in naši hrabri vojaki so uplenili sovražnikom že več zastav. Angleška vojska pa nima zastav v vojni, imajo jih sicer — pa

Ranjenci v Ljubljani: Skupina ranjencev v Obrtni šoli; na sredi med njimi X ujet ranjen Rus-kozak.

le za parade. V boju, pravijo, sovražnik osredotoči svoj napad na zastavo in da ne pridejo angleške zastave sovražnikom v roke, jih kratkoma ne jemljejo s seboj v boj.

EMIL GABORIO:

23. nadaljevanje.

Izgovor krivca.

»Da, da, z ustnikom jo je pušil. S takšnimle?« In Dabiron je pokazal na cigare in jantarjeve cigarne ustnike, najdene v knjižnici mladega grofa.

»Čudno naključje,« je šepnil obtoženec, majaje z glavo. »Zla usoda me preganja.«

»Le potrpite, to ni še vse. Morilec vdovo Leruževe je nosil rokavice. Umorjenka ga je grabila v smrtnem boju za roke; majčkeni kosi usnja so ji obtičali za nohti. Evo vam teh koščkov. Njih barva je svetlosiva, kaj ne? In tu so rokavice, ki ste jih nosili v torek zvečer: tudi svetlosive in — razprskane. Primerjajte te koščke s svojimi rokavicami. Ali niso docela enaki? Usnje je isto, barva ista!«

Kaj je mogel reči obtoženec? Spričo takšnih dejstev ni mogel drugega kakor molčati. Dabiron ga je gledal neprestano, čeprav se je zdelo, da je ves zamišljen v predmete na svoji pisalni mizi. Mladi grof je bil poražen. Mrzel znoj mu je pokrival čelo in mu curljal po obrazu v drobnih kapljicah. Roke so se mu tresle tako, da jih je komaj pregibal. Ponovil je večkrat z davečim se glasom: »To je strašno! To je grozno!«

»In naposled — pogledjte hlače, ki ste jih nosili na večer umora,« je nadaljeval neizprosni sodnik. »Pozna se jim dobro, da je bilo mokro. Umazane so zlasti na enem kraju; ali vidite tukaj sledove prsti? In na kolenu so raztrgane. Vi pravite, da se ne spominjate več krajev, koder ste

hodili. Vzemimo, da bi bilo mogoče. Toda kdo naj vam verjame, da ne veste, kje ste si strgali hlače in razpraskali rokavice?«

Kateri človek ima dovolj poguma, da bi se mogel ustavljati takšnemu naskoku? Volja in trdnost mladega grofa sta bili pri kraju. Žvrtilo se mu je v glavi; spustil se je na stol in vzkliknil obupno: »Človek bi znorel!«

»Ali uvidite zdaj,« je nadaljeval sodnik, motreč ga presunljivo s svojim ostrim očesom, »da ni mogel umoriti vdove Leruževe nihče drugi kakor vi?«

»Vidim edino to, da sem žrtev strnjenja dejstev. Moj razum je zbežan tako, da ne razločim več, kaj je resnica in kaj je laž. In reči vam ne morem drugega kakor to, da sem nedolžen.«

»Če ste nedolžni, povejte, kaj ste počeli v torek zvečer.«

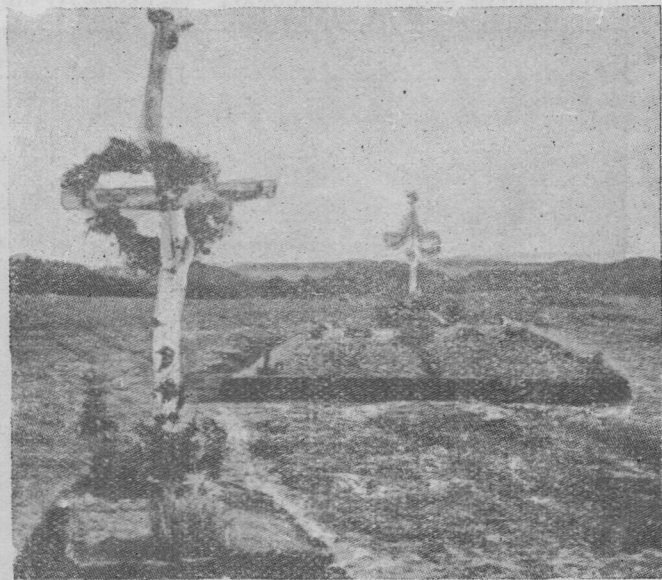
Obtoženec je dejal s trudnim glasom: »Kar sem mogel povedati, sem povedal.«

Dabiron je vstal. Zdaj je bil pravi trenotek za glavni udarec:

»Po'em hočem jaz pomagati vašemu slabemu spominu. Povem vam, kaj ste počeli. V torek zvečer ob osmih, potem ko ste si podžgali pogum z opojno pijačo, ste odšli z doma. Krenili ste proti Senlazarskemu kolodvoru, odkoder ste se odpeljali z vlakom ob osmi uri petintrideset minut. Ob devetih ste izstopili na rueilski postaji — —«

In tako je nadaljeval. Umni sodnik se je vdal sugestiji preživahne Tabaretove domišljije ter ponovil skoraj dobesedno vse tirade, ki mu jih je bil natrobil starec sinoči.

In vsaka beseda je zadela v živo. Vsak novi obrat je povečal obtoženčevo malodušnost. Sodnik ga je gledal pred seboj tako onemoglega in

Skupni grobovi padlih vojakov. Mrtve vojake pokopavajo na bojišču skupno v velike 5 m² velike grobove, jih potrosijo z apnom in zasujejo z zemljo. Na grob postavijo priprost križ in ga ograde s kamenjem.

brezsilnega, da se mu je zdelo, kakor da ga vidi drčati v prepad, po strmi steni, kjer odreka sleherna opora, kjer se trga vsaka rešilna veja in kjer mu zada sleherni kamen, ki zadene vanj, novo, težko rano.

»Poslušajte moj svet,« je zaključil preiskovalni sodnik. »Ne tajite tako trdovratno, saj vidite, da ne morete vzdržati svojih ugovorov. Vdajte se. Ali se vam ne vsiljuje prepričanje, da nam ni ostala skrita nobena, niti najmanjša okolnost? Verjemite, da je boljše, ako priznate odkrito in se izročite prizanesljivosti svojih sodnikov.«

To je govoril Gabiron v veri, da je strl obtoženčev odpor in da se ne bo upal več tajiti. Videl ga je že poraženega in uničenega — toda, najsi je bila pobitost mladega grofa še tolikšna, ob poslednjih sodnikovih besedah se je vzravnal ter dejal resnobno in odločno:

»Na vašem mestu bi govoril morda enako.

»Kaj hočete reči s tem?«

»Nič drugega kakor to, kar pravim.«

Torej vztrajate pri tem, da tajite vse?«

»Nedolžhen sem.«

»To je brezumno, nespametno — —«

»Nedolžhen sem.«

»Dobro; naj bo dovolj za danes. Zdaj vam dam prečitati zapisnik, nato pa se vrnite v zapor. Opominjam vas, da si premislite. Morda se vam porodi čez noč kak boljši sklep. Ako bi želeli govoriti z mano, pošljite pome, da pridem k vam, naj bo ura katerakoli. Odrediti hočem vse potrebno. Čitajte zdaj, Konstant.«

(Dalje prihodnjič.)

Oklopni avtomobil s topom za obstreljevanje zrakoplovov.

Z vašega stališča morebiti ni dvoma, da sem krivec jaz. Toda prisežem vam, da sem nedolžen.«

»Potem govorite odkrito. Povejte mi vsaj, kaj mislite o položaju.«

»Nedolžhen sem, a ničesar ne morem storiti zase. Zatrjevati vam morem le vedno iznova, da nisem storil, kar mi očitajte. Gotovo vse govori zoper mene; moj lastni pogum se je že majal spričo neverjetnega in usodepolnega strnjenja krivih verjetnosti, ki govore proti meni. V tem hipu ne vidim nobene možnosti, kako bi dokazal svojo nedolžnost. Toda obupati nočem in ne smem: resnica pride na dan in me opraviči. Z zaupanjem jo pričakujem.«

Delujmo, da se list „Tedenske Slike“, ki se je že vsepovsod zelo priljubil, še bolj razširi. Čim več bo naročnikov, tem bolji bo lahko list. Pridobivajte torej, prosimo, novih naročnikov! Priloženi letak pa izobesite ali nalepite v kaki gostilni ali drugem kraju, kjer se shajajo ljudje.

Trgovce, ki bi hoteli proti primerni nagradi prodajati naš list „Tedenske Slike“, prosimo, da nam naznanijo svoj naslov.

Obnovite naročnino takoj!

Skrivalnica.

Kje je spremljevalec?

Posebna nagrada našim naročnikom!

Vsak naročnik dobi letos brezplačno in poštne prosto ilustrovan koledar za leto 1915.

Kot nagrado dobe naši naročniki naslednje knjige po **znižanih cenah**:

Dr. Velimir Deželič: „V burji in viharju“, ilustrovan zgodovinski roman. Prevel Starogorski. Broširan izvod 3-30 K, vezan 4-80.

Dr. Velimir Deželič: „V službi kalifa“, zgodovinski roman. Prevel Starogorski. Broširan izvod 2 K, vezan 3-20 K.

Josip Kozarac: „Mrtvi kapitali“, krasna slavonska povest. Prevel Starogorski. Broširan izvod 1-50 K, vezan 2-50 K.

Rado Murnik: „Lovske bajke in povesti“. Vezano 2— K (za nenaročnike in po knjigarnah 2-50 K).

Milan Pugelj: „Mimo ciljev“. Vezano 2— K (za nenaročnike in po knjigarnah 2-50 K).

Cvetko Golar: „Kmečke povesti“. Vezano 2— K (za nenaročnike in po knjigarnah 2-50 K).

Listnica upravnistva.

P. n. naročnike, katerim s 1. oktobrom poteče naročnina in smo jim v zadnji številki priložili pošne položnice, prosimo nujno, da obnove naročnino **takoj**. Za naročnike je gotovo ugodnost, da lahko vplačajo naročnino po položnicah pošne hranilnice. Ker pa pošne zveze z Dunajem sedaj niso tako ugodne kakor so bile prej in ker tudi pošna hranilnica sedaj ne uraduje tako hitro kot je prej, dobimo obvestila o vplačilih potom položnic še le čez 8 do 10 dni po vplačilu.

Ker moramo mi sedaj v teh težkih časih ne le vse sproti plačevati temveč denar za slike in klišee celo v naprej pošiljati, ne moremo lista nikomur dajati na upanje. Kdor ne obnove naročnine do 15. oktobra, mu bomo ustavili pošiljanje lista. Vplačajte torej, prosimo, naročnino **takoj** prve dni oktobra, da jo do 15. sprejmemo, da ne bo potem neljubih sitnosti in reklamacij.

Ostanite zvesti našemu listu! V našem delu je lep kos kulturnega dela; trudili smo in se trudimo, da dvigamo list čedalje na višjo stopnjo. In s ponosom lahko rečemo: naš list „Tedenske Slike“ je najbolj zanimiv in najboljši slovenski ilustrirani tednik. Obnovite torej naročnino **takoj** in razširjajte ga!

Knjižnica S. I. T.

III. knjiga.

Cvetko Golar: „Kmečke povesti“, izide sredi oktobra.

IV. in V. knjiga izide Sienkievičev roman: „Na polju slave“, katerega dejanje se vrši na rusko-poljskem bojišču. Roman izide o božiču. — Naročnike knjižnice prosimo, da potrpe, ker vsled vojnih dogodkov ni mogoče prej izdati. Drugi letnik knjižnice pa začne namesto z oktobrom t. l. šele z januarjem prihodnjega leta.

Vabilo na naročbo!

List „Tedenske Slike“ je najboljši, najzanimivejši slovenski ilustrovani tednik. Naročite si ga in razširjajte ga! Stane četrtno 2-50 K, polletno 5 K in za celo leto 10 K.

Vsak naročnik dobi letos brezplačno in poštne prosto ilustrovan koledar za l. 1915.

Vsak naročnik dobi, če vpošlje za vsako sliko po 40 h za ovoj in poštino, slike naših pesnikov Prešerna, Jurčiča, Gregorčiča in Aškerc in mnogo knjig po znižani ceni.

Za pridobivanje novih naročnikov razpisujemo sledeče

nagrade:

1. Dr. Deželič: „V službi kalifa“.
2. Josip Kozarac: „Mrtvi kapitali“.
3. Anton Pesek: „Slepa ljubezen“.
4. Rado Murnik: „Lovske bajke in povesti“.
5. Milan Pugelj: „Mimo ciljev“.

Vsak naročnik, ki plača 5 K kot polletno naročnino ali ki nam pridobi novega naročnika, ki plača 5 K kot polletno naročnino, dobi eno teh knjig zastonj in poštne prosto. Knjigo si lahko izbere, katerokoli hoče. Za vsakega novopridobljenega naročnika, ki plača polletno naročnino, damo po eno knjigo.

Razširjajte list „Tedenske Slike“ in pridobivajte novih naročnikov.

Ivan Jax in sin

Ljubljana, Dunajska cesta št. 17

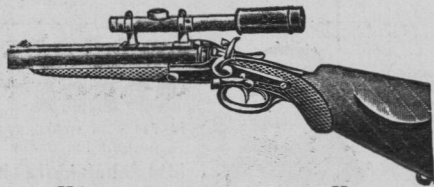
13 priporoča svojo bogato zalogo
šivalnih strojev, koles, pisalnih strojev in
strojev za pletenje (Strickmaschinen).

Brezplačen
pouk v ve-
zenju.

Tovarna v
Lincu usta-
novlj. 1867.

Zahtevajte cenik, ki ga dobite brezplačno in
poštne prosto.

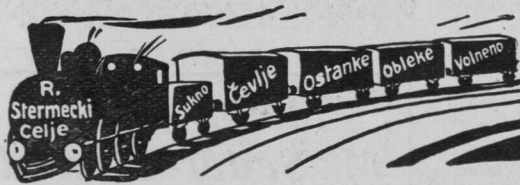
FR. ŠEVČIK, PUŠKAR,

LJUBLJANA, ZIDOVSKA ULICA STEV. 8.

priporoča svojo veliko zalogo najboljših pušk in samo-
kresov najnovejšega sistema ter tudi municijo in vse druge
393 lovske priprave, po najnižjih cenah.

Popravila se izvršujejo točno.

Ceniki na zahtevo zastoj in poštne prosto.

in razno moderno blago za moške in ženske obleke
razpošilja po najnižjih cenah

Jugoslovanska razpošiljalna

R. Strmečki v Celju, št. 341, Štajersko.

Pišite po glavni ilustrirani cenik čez več tisoč stvari, kateri se
vsakemu pošlje zastoj. Pri naročilih iz Srbije, Bulgarije, Nemčije
81 in Amerike je treba denar naprej poslati.

Veliko ljubljanskega občinstva se
ravna po električni uri v Prešernovi ulici
št. 1. Opozarjamo, da bi se vsakdo po-
služeval iste, ki kaže pravi čas in je v
Ljubljani edina te vrste. Uro je postavila
tvrdka F. Čuden. 2

OZNANILO.

Za prodati imam

staro in novo vino

lastnega pridelka po nizkih cenah več
polovnjakov. Janez Šujan,

Gabernik, p. Juršinci, Štaj.

KRSTE

lesene in kovinate, okraske za krste, pre-
grinjala za mrtvaške odre, blazine, čipke.
črevlje, oblačila, kakor tudi vse druge
pogrebne potrebščine so najceneje pri
Fr. Margolius, Beljak, (Koroško). —
Iščem solidne zastopnike. 33

Skrbite vojakom za toplo obleko!

Volnene in pavalinate obujke (Socken), dolge nogavice, snežne havbe,
črevlje, oblačila, kakor tudi vse druge
pogrebne potrebščine so najceneje pri
Fr. Margolius, Beljak, (Koroško). —
Iščem solidne zastopnike. 33

Dragotin Hribar

Ljubljana, Zaloška cesta 14.

405

vse to je dobiti po režijskih cenah v
I. kranjski mehan. avtom. tovarni pletenin in tkanin

VAŽNO POROČILO!

Ker je za časa vojne malo denarja
in mnogim ni mogoče kupiti najpotreb-
nejšega blaga, za obleke in perilo, za
sebe ali otroke, se je odločil trgovec

I. N. Šoštarčič, Maribor,

Gospodska ulica št. 5,

da bode kljub temu da se je v tovarnah vse po-
dražilo, prodajal vse ceneje kakor popreje. Platno
druko in porhat po 36, 40, 50 in 56 vin. Volneno
blago za obleko po K 1'— 1'20, 1'50. Ker se ve-
liko razproda je zadovoljiti tudi velika množina
lepih ostankov ki se veliko pod ceno prodajajo.
Ceniki in vzorci se dobijo poštne prosto. Za
neugajajoče se vrne denar

Manufakturna trgovina

J. Grobelnik

prej Franc Souvan sin

Ljubljana Mestni trg 22

nasproti lekarne.

Posebno bogata zaloga

sukna za moška
oblačila!

Najboljši nakupni vir
modernega blaga
za ženske obleke iz svile, volne,
delena itd.

Vedno zadnjeno novosti rutin šerp.

Bogata zaloga

vsakovrstnih preprog, zaves in
garnitur. Izkušeno dobri šifoni,
platno, kotenine in drugo belo
152 blago.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Edina prim.
tovarna dvo-
koles

,Tribuna'

Gorica, Tržaška ulica 26.

Zaloga dvokoles, šiv. in kmet. stro-
jev, gramofonov, orchestrijonov itd.

F. Batfel, Gorica

Stolna ulica šte. 2—4.

Prodaja na obroke.

18 Ceniki franko.

Darujte za „Rdeči križ“!

Na prvi pogled

opaziš na fini izdelavi, da je blago od največje ljubljanske trgovine z urami zlatino in srebrnino.

Krasna izbira

uhanov, prstanov, briljantov, obeskov, verižic, modernih kuhinjskih ur, stenskih ur itd.

Tovarniška znamka „UNION“.

Predmeti sezije so

žepne budilke, ure v zapestnicah, moderni manšetni gumbi itd. Prva eksportna trdka 212

F. ČUDEN

Ljubljana 201. - Prešernova ul. 1.
Zalogo si lahko vsakdo ogleda ali pa naj piše po cenik.

A. ŽANKL sinovi

tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja v Ljubljani 85
priporočajo oljnatih barv, fasadne barve za hiše, kranjski firnež, karbolineje za les, karbolineje za drevesa, mavec (gips) za podobarje in stavbe, čopiči za vsako obrt, kakor tudi vseh vrst mazila in olja za stroje. - Zahtevajte cenike.

Miramar

pri Trstu, hotel „Bellevue“, nanovo urejen, oddaljen tri minute od gradu Miramar. - Morsko kopališče Grljan. Elegante sobe. - Celoletna oskrba. V. BENDA, hotelir. 353

Ceno posteljno perje!

1 kg sivga dobrega puljenega 2, boljsega 2-40, prima polbelega 2-80, belega 4, belega puhastega 5-10, velefiniga snežnobelega, puljenega 6-40 do 8, puha sivga 6 do 7,

belega, finega 10, najfinejši prsni puh 12 K.
Zgotovljene postelje iz gostonitnega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernica 180 cm, dolga 120 cm široka z 2 glavnica 80/60, polnjena z novim, sivim, prav stanovitnim puhastim perjem 16, napol puh 20, puh 24 K, posamezne pernice 10, 12, 14 in 16 K, zglavnice 3, 3-50 in 4 K. Pernica 200/140 cm 13, 14-70, 17-80 in 21 K, zglavnica 90/70 cm 4-50, 5-20 in 5-70 K, spodnja pernica iz močnega črtastega gradla 180/116 cm 12-80 in 14-80 K. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja, za neugajajoče se vrne denar.

Najboljši češki nakupni vir. - Naročila od 5 kg naprej franko.

S. BENISCH, DESENICE 180, ČESKO.

Natančnejši cenik gratis in franko. 20

Dobro in ceno kupite v
specialni modni trgovini za gospode
in dečke

J. KETTE

Ljubljana, Franca Jožefa c. 3
klobuke, slamnike,
čepice, kravate,
srajce, drugo perilo
itd. itd.

81

Zastonj

dobi 2½ m modernega blaga za bluze ali za robce za otroke kdor naroči 5 kg poštni zabojček žitne kave za K 4-50 ali 4 kg žitne in 1 kg fine figove kave za K 4-70.

Pošilja tudi z 2½ m blaga vred franko po povzetju Prva Severomor. Pržarna Žitne Kave v Postrelmovu. (Sev. Morav.) Podpirajte podjetje v obmejnih krajih. 21

Ali ste že kaj darovali za „Rdeči križ“? Če še niste, ne pomišljajte, darujte!

Jabolka

in hruške — namizno sadje — od 5 kg naprej po 12 do 60 vin. kg razpošilja A. Oset, posestnik, Guštanj, Koroško. 402

»SLAVIJA«

VZAJEMNO ZAVAROV. BANKA V PRAGI.

62 REZERVNI FONDI K 65.000.000.—
Izplačane dohodnine in kapitalije K 129.965.304-25.
Dividend se je doslej izplačalo nad K 3.000.000.—
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vsekozi slov. narodno upravo.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah, pod tako ugodnimi pogoji, kakor nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživljenja in smrt z manjšajočimi se vplačili.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. — Uživa najboljši sloves, koder posluje.

ZAVARUJE TUDI PROTI VLOMU.

Vsa pojasnila daje: „Generalni zastop vzajemne zavarovalne banke Slavije v Ljubljani“.

Novi Osetov „Silva“-vrelec. Podjetje tolstovrške slatine planinska kislava voda, Tolstivrh, pošta Guštanj, Koroško, železniška postaja Spodnji Dravograd.

Tolstovrška slatina je izborna osvežujoča in okrepujoča zdravilna in namizna kislava voda. 1

PRIPOROČA SE

UMETNA KNJIGOVEZNICA

IVAN JAKOPIČ, LJUBLJANA. 156

Ali ste že pridobili vsaj enega naročnika za „Tedenske Slike“?

FOTOGRAFSKE APARATE

in vse v to stroko spadajoče potrebščine ima v zalogi fotomaufaktura in drogerija

„ADRIJA“

obl. konces. prodaja strupov

v Ljubljani,

Selenburgova ulica 5.

Temnica na razpolago.

Zuranja naročila z obzerno pošto. Zahtevajte cenike.

Modni salon

M. Sedej-Strnad

priporoča cenjenim damam

klobuke le najfinejše

izvršbe. Žalni klobuki

vedno na razpolago.

Ljubljana, Prešernova ulica. Palača
Mestne hranilnice. 409

KMETSKA POSOJILNICA

R. Z. Z N. Z.

obrestuje hranilne vloge po

Hranilnih vlog: dvajset milijonov. Popolnoma varno

4³ 0
4 0

LJUBLJANSKE OKOLICE

V LJUBLJANI,

brez vsakršnega odbitka 45

naložen denar.

Rezervni zaklad: nad pol milijona.